

Afhandlingens empiriske grundlag

Hvorfor netop Grundtvigsalmen? Grundtvigs betragtninger over salmegenren vidner om en udtalt sensitivitet for salmen som sang. Afhandlingen perspektiverer løbende sine argumenter med nedslag i Grundtvigs salmepoetik, som fremhæver salmens melopoetiske form over dens monomediale skriftlige udtryk. Detailanalyserne af udvalgte Grundtvigsalmer indikerer ligeledes, at disses form (poetisk og musikalsk) indvirker afgørende på salmens semiosis, og således fremsættes den tese, at Grundtvigsalmen ikke uden væsentligt meningstab lader sig læse som ren tekst.

Om Lea Wierød

Lea Wierød er cand.mag i musikvidenskab og dansk og har skrevet sin ph.d.-afhandling som et tværfagligt projekt under Graduate School of Arts, Aarhus Universitet. Her har hun indgået i forskningsprogrammet Medialitet, Materialitet og Æstetisk Betydning samt været tilknyttet Grundtvig Centeret. Hendes forskningsmæssige fokus er på forholdet mellem musik og ord, bl.a. i regi af det internationalt ekspanderende Word and Music Studies, samt på teoribygningen indenfor områderne intermedialitet, genre og udsigelse.

Kontakt

Lea Wierød
Mail: lmw@cas.au.dk
Mobil: +45 50915745

Aarhus Universitet
Institut for Æstetik og Kommunikation
Langelandsgade 139
Jens Chr. Skous Vej 2 og 4 (bygning 1485 og 1481)
8000 Aarhus C

FORMENS FUNKTION I SALMESANG

MELOPOETISK METODE I
SANGANALYSEN MED SÆRLIGT
HENBLIK PÅ SALMER MED TEKST
AF N. F. S. GRUNDTVIG

Ph.d.-afhandling af Lea Wierød

AARHUS UNIVERSITET

FORMENS FUNKTION I SALMESANG.

MELOPOETISK METODE I SANGANALYSEN MED SÆRLIGT HENBLIK PÅ SALMER MED TEKST AF N. F. S. GRUNDTVIG

Opsummering af hovedpointer fra ph.d.-afhandlingen "Formens funktion i salmesang. Melopoetisk metode i sanganalysen med særligt henblik på salmer med tekst af N. F. S. Grundtvig" af Lea Wierød, Aarhus Universitet. Afhandlingen udvikler et forslag til interdisciplinær tilgang i den analytiske behandling af sang som performativ handling. Med Grundtvigsalmen som det empiriske grundlag afsøges muligheden for en forsoning af de faglige skel i behandlingen af ord og melodi i sangen.

Melopoetisk metode

Ordet "sang" kan både bruges i en tingslig betydning ("en sang" = et stykke vokalmusik) og som utælleligt verbalsubstantiv ("sang" = dét at synge). Denne polysemi bevirker, at sang kan anskues såvel som et kunstnerisk artefakt - og den akademiske arbejdsfordeling i sanganalysen følger da den traditionelle faglige opdeling mellem sangens verbale og melodiske side - og som en handling, under hvilken sangen sanses som ét samlet medium, og grænsen mellem ord og musik er flydende. I denne afhandling foreslås en "melopoetisk" metode til sanganalyse, som tager sigte på sangen i den sidstnævnte forstand.

Ord eller musik i centrum?

De mediale, semiotiske og æstetiske forskelle på poesi og musik har ofte givet anledning til en hierarkisk normering af deres relation. Synet på sangen kan være ordprioriterende (logocentrisk) eller musikprioriterende (melocentrisk), og det mindreværdige medium antages at være et oppebærende prolegomenon i forhold til det mereværdige. Denne afhandling argumenterer imidlertid for anskuelsen af sangens bestanddele som ligeværdige aktører i en parataktisk interaktion.

Formens funktion i Grundtvigsalmen

Afhandlingens empiriske stof udgøres af salmer med tekst af Grundtvig. Salmen er, udover et stykke poesi og en sangtype, tillige et teologisk udsagn. Den teologiske interesse har sågar været dominerende i salmeforskningen, hvilket begribeligvis har medført sine fagspecifikke tyngdepunkter i den epistemologiske og metodologiske tilgang. Således ligger fokus i megen salmeforskning primært på eksegetisk udlægning af salmeteksternes semantisk-teologiske "indhold"; denne afhandling flytter derimod fokus til salmen som sanghandling - som melopoetisk udtryk (hvormed følger en ligestilling af ord og melodi).

Rytme som sangens mediale krumtap

Den parataktiske ordning af sangens ord- og musikside skal forstås som et analytisk greb. I selve den klingende sang opfattes ord og melodi som to sider af samme materiale. Afhandlingen afsøger derfor sangen for den mest oplagte kontaktflade mellem de mediale niveauer og lokaliserer rytmen som et særligt oplagt sted for den melopoetiske analyse at sætte ind. Af alle de delte aspekter ved (klingende) ord og melodi tilvejebringer rytmen i særlig grad formens funktion i (salme-)sangens betydningsdannelse. Med dette synspunkt gør afhandlingen sig til fortaler for et mange århundreder gammelt sangsyn, som ligger før kunstarternes moderne udspaltning.